

indskrænke sig blot til den agnatifke. At en saadan Tanke ogsaa har været hos Hans Majestæts daværende Regjering, om den end ikke kan siges at være bleven udtalt som Regjeringens, det er jeg istand til at levere Beviis for, idet der her foreligger mig en Udskrift af 2 Statsraadsprotokoller, den ene af 15de Juli 1851 og den anden af 9de August s. A., og det vil erindres, at Renunciationsacterne ere underskrevne i Mellemtiden i Juli s. A. — 2 Protocoller fra den Tid, siger jeg, foreligge mig, hvoraf det fremgaaer, at den Mening, som nu har fundet sit Udtryk i det kongelige Arvebudskab, allerede dengang er udtalt fra en Ministers Side; og jeg skal, for at ogsaa dette Rygte skal gjendrivs, at den hidrører fra tydsk og ikke fra dansk Side, nævne den Minister, som først udtalte denne Tanke: det var mig! (Hør! Hysen!). Jeg skal vedkjende mig, at jeg anseer det for at være ikke blot den rigtige Fortolkning af Warschauerprotocollen og Londonertractaten, ikke blot det, som jeg altid har anseet for at være en ligefrem Følge af deres hele Tendents, men som det, jeg har anseet for at være det Hensigtsmæssigste for mit Fædreland, for i Fremtiden at sikke det imod saadanne Farer som dem, vi nu med Nød og neppe have overvundet. Det vil findes i disse Statsraadsprotocoller, som jeg med Premierministerens Samtykke skal overlevere den høitærede Rigsdags-Formand, at jeg aabent og ærligt har udtalt min Mening om, hvorledes Sagen hensigtsmæssigt maatte ordnes for Fremtiden, og at jeg netop har troet, at det var ønskeligt, at man ved aldeles at affkaffe den agnatifk-cognatifke Arvesølge og istedet derfor indføre alene den agnatifke, sikke sig mod saadanne Arvetvivligheder som dem, vi have kjendt, og som have været nær ved at sønderrive Fædrelandet, og som atter kunde fremkomme. Dermed vil jeg ikke have sagt, at min Mening er den ene rigtige, og at ikke andre Meninger kunde være lige berettigede. Jeg vil heller ikke have sagt, at det fremgaaer af Statsraadsprotocollerne, at min Mening dengang blev anerkjendt af Hans Majestæts Regjering som den eneste rigtige; men det, som fremgaaer af Statsraadsprotocollerne, det er, at i det første Møde, hvori

denne Sag kom paa Bane, da udtalte flere af Statsraadets Medlemmer sig i samme Retning som Finanzministeren, og der findes ikke tilført, at Nogen udtalte sig i en anden Retning. (Hør! Hør!). Deraf følger ikke, at de Medlemmer, som ikke udtalte en anden Mening, ikke have haft en anden Mening, det vil jeg ikke have sagt; thi det er vist, at paa det Standpunkt, Sagen dengang stod, var der ingen Nødvendighed for endelig at bestemme sig, men Grunden, hvorfor jeg fremhæver dette, er, for at vise, at det ikke er sandt, naar man skriver mange Blade fulde for at bevise, at den Tanke, som nu er udtrykt i Arvebudskabet, først da er kommen frem; at det er en ny Tanke, som i 1851, da Spiren til den hele Sags Afgjørelse blev lagt, ikke var kjendt af Hs. Majestæts daværende Regjering, — thi, at det ikke forholder sig saaledes, fremgaaer af, hvad der er passeret saavel i det første Møde den 15de Juli som, efter at Renunciationsacterne vare underskrevne, i det andet Møde den 9de August. Deraf, mine Herrer, fremgaaer een Ting, det er — og det maa enhver Regjering, troer jeg, ikke undsee sig ved at tilstaae, — at alle Forhold ikke strax staae lige klart til enhver Tid for Regjeringen, men at man efterhaanden kan komme til nærmere at klare sine Anskuelser, saa at man i det Dieblik, en Sag endelig skal afgjøres, kommer til et andet Resultat end det, man oprindeligt troede at være det rigtige; men deraf fremgaaer ogsaa som Sandhed det, at Hans Majestæts Regjering er fuldkommen berettiget til at sige, at der ikke er nogen Strid imellem Renunciationsacterne og Warschauerprotocollen, og at det, at affkaffe den agnatifk-cognatifke Arvesølge og indføre den agnatifke alene, ikke er nogen ny Tanke, der først nu finder sit Udtryk i Arvebudskabet, men at Hans Majestæts Regjering allerede paa den Tid, da Warschauerprotocollen og Renunciationsacterne bleve underskrevne, har været fortrolig med den Tanke, at Resultatet kunde blive det, som der nu af Hs. Majestæts Regjering er andraget paa i det fgl. Arvebudskab.

J. C. Larsen: Maa jeg bede om Ordet, for at gjøre en personlig Bemærkning.

Formanden: Den ærede Rigsdagsmand